

Ο ασκητικός βίος (Δ΄ Κυριακή Νηστειών)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για τον σημερινό εκκοσμικευμένο άνθρωπο η προβολή ενός Αγίου ασκητού αποτελεί ένα πρόβλημα. Πώς μπορεί να μιλήσει η ασκητική μορφή του οσίου Ιωάννου, συγγραφέως της Κλίμακος, που με τα δάκρυα, τη νηστεία, την πνευματική άσκηση απέκτησε και φύλαξε τη Χάρη του Θεού;

Στην Ορθόδοξη διδασκαλία η ασκητική ζωή δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η υπέρβαση του ατομισμού, η εν Χάριτι προσπάθεια να εφαρμόσουμε τις εντολές του Θεού, να ζήσουμε τη ζωή του Ιησού Χριστού. Το ορθόδοξο ήθος είναι ασκητικό. Η ένσταση των σημερινών ανθρώπων ότι ένας ασκητής δεν μπορεί να μιλήσει στον άνθρωπο δεν είναι ορθή για δύο βασικούς λόγους: Πρώτον, γιατί στην Ορθόδοξη Πατερική διδασκαλία δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ μοναχικού και κοσμικού τρόπου ζωής, ούτε μετα-ξύ αγάμων και εγγάμων, αλλά μεταξύ ανθρώπων που έχουν το Άγιο Πνεύμα και ανθρώπων που δεν το έχουν. Δεύτερον, γιατί ο τρόπος ζωής, όπως τον περιγράφει η Αγία Γραφή και τον βιώνουν οι άγιοι, είναι ασκητικός. Οι παραγγελίες «αγωνίζεσθε εισελθείν διά της στενής πύ-λης», «η Βασιλεία του Θεού βιάζεται και βιασταί αρπάζουσιν αυτήν», «νεκρώσατε τα μέλη υμών τα επί της γης», έχουν απόλυτη και καθολική ισχύ, αναφέρονται δε σε όλους μας, ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας και του τρό-που ζωής μας. Διότι, όπως η σωτηρία που τελείωσε ο Χρι-στός προσφέρεται σε όλους τους βαπτισθέντες «εις το όνομα της ζωοποιού και θεαρχικής Τριάδος», έτσι και ο δρόμος της σωτηρίας είναι κοινός για όλους εμάς.

Αυτοσκοπός ή μέσον;

Επειδή η τελειότητα δεν είναι έργο ανθρώπινο και δεν μπορεί να αναπτυχθεί και να αποκτηθεί μόνο από τις προσπάθειες των φυσικών δυνατοτήτων του ανθρώπου, αλλά είναι δωρεά του Αγίου Πνεύματος, ως εκ τούτου η άσκηση καθ' εαυτήν ποτέ δεν αποβαίνει σκοπός, αλλά μό-νο μέσο προς απόκτηση της δωρεάς του Θεού.

Η άσκηση στην Ορθοδοξία δεν είναι μια στείρα καθηκοντολογία, μια πιστή τήρηση ενός άκαμπτου τυπικού, ένας τακτικός καθωσπρεπισμός, μια υποκριτική ευσεβοφάνεια. Άσκηση είναι η αγάπη. Άσκηση είναι η ταπεί-νωση. Άσκηση σημαίνει υπακοή στην Εκκλησία.

Είναι γεγονός πως οι άνθρωποι του καιρού μας αδυνατούν να κατανοήσουν το νόημα της ασκήσεως στη ζωή μας. Ακόμη και στον μοναχικό βίο παρατηρούνται φαι-νόμενα που αποκαλύπτουν τη βασική απόκλιση της νεώτερης πνευματικής έκπτωσης: την απομάκρυνση από το ασκητικό ήθος.

Γι' αυτό και η Εκκλησία πολύ σοφά μέσα στον χρόνο προβάλλει και τα αθλήματα των Αγίων Της και ορίζει τρόπους ασκήσεως που παιδαγωγούν τις θελήσεις των ανθρώπων και τις μεταστρέφουν από τα χείρονα στα κρείττονα και μας ενισχύουν στο να διασώζουμε την αυτογνωσία μας.

Η τήρηση των εντολών του Χριστού είναι η σφραγίδα και το πλήρωμα της προσπάθειάς μας. Χωρίς την ολόθερ-μη ανταπόκρισή μας στο θέλημα του Θεού και την εκπλή-ρωση των ευαγγελικών του εντολών είναι αδύνατο να καθαρίσουμε τους εαυτούς μας από τον μολυσμό της αμαρ-τίας και να επιτύχουμε τον εν Χριστώ αγιασμό μας. Μερι-κοί, ενώ δεν τηρούν τις εντολές, νομίζουν ότι πιστεύουν ορθά. Μερικοί πάλι που τις τηρούν, περιμένουν τη Βασιλεία του Θεού σαν μισθό που τους τον χρωστά ο Θεός. Και οι δύο βρίσκονται έξω από την αλήθεια. Δεν πρόκειται για κανένα αξιόμισθο έργο. «Ουκ έστι μισθός έργων η βασι-λεία του Θεού, αλλά χάρις Δεσπότης πιστοίς δούλοις ητοιμασμένη» (άγιος Μάρκος ο Ερημίτης). «Φυλάξωμεν», λοιπόν, κατά τη σοφή ρήση του άγ. Γρηγορίου του Παλαμά, «εαυτοίς την Χάριν του Θεού αμείωτον, όλως εαυτούς συντείναντες εις υπακοήν και εκπλήρωσιν των αγίων εντολών και δι' έργων εαυτούς τω Θεώ προσενεγκόντες, επειδή κακείνος εαυτόν έδωκεν υπέρ ημών».

Όσοι τιμάμε τους Αγίους και Ασκητές της Εκκλησίας μας, πρέπει να τιμήσουμε και τον τρόπο της ζωής τους. Γι' αυτό να προσευχόμαστε και αυτό ας επιδιώκουμε.

(Αγαθαγγέλου, Επισκ. Φαναρίου, Η ζύμη του Ευαγγελίου, εκδ. Αποστ. Διακονίας, σ. 100-102)